

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים

1. ההצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית המפורסמת בזאת היא דוגמה הכוללת כמה אפשרויות פתרון בתשובות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שיתקבלו בידי מעריכי הבחינה.
2. הפתרון להלן מביא את עיקר הסוגיות המרכזיות שהיו טעונות ליבון במסגרת המבחן, אך יודגש כי הוא איננו תשובה מלאה ומקיפה, המזכה בניקוד מלא. נדגיש כי ציון המבחן מורכב, מטבע הדברים, גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – פרסום הצעת הפתרון כפוף לטעויות, ואין בו כדי לחייב קבלת תשובה שגויה בידי מעריכי הבחינה.
4. בהתאם לחוזר מנכ"ל: טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'9ד, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.
[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד הבריאות

הצעה לפתרון בחינת הבגרות **המותאמת** בעברית לבתי ספר דרוזיים, מס' 015341, מועד חורף מאוחר תשפ"א

פרק ראשון: הבנת הנשמע, הבנת הנקרא והבעה (60 נקודות)

חלק א – הבנת הנשמע (15 נקודות)

יש לענות על שאלות 1-4.

1. — ניסויים בבעלי חיים חשובים לבני האדם ונחוצים להם.
2. — את תרומת הניסויים בבעלי חיים לבריאותו של האדם.
3. — גם ניסוי שנכשל הוא חשוב כי החוקרים צוברים ממנו ידע.
4. — צריך לערוך ניסויים בבעלי חיים רק אחרי שמנסים אמצעים אחרים.

חלק ב – הבנת הנקרא והבעה (45 נקודות)

5. — בזכות ההתנגדות לשימוש בכימיקלים לפני חמישים שנה יש כיום מזון אורגני.
6. — חותמת המאשרת שהמוצרים בפיקוח.
7. — מכיוון שקשה לערוך מחקר מדעי הבודק את ההשפעות של מזון אורגני על בני אדם.
8. יש להעתיק מן המאמר משפט אחד המפריך את הטענה שמזון אורגני עלול לגרום לזיהומים. ירקות אורגניים הגדלים בתנאי בקרה ופיקוח, על פי תו תקן קבוע וברור, בטוחים מבחינה בריאותית, ואינם גורמים למחלות זיהומיות בקרב הצרכנים (שורות 22-24).
9. יש להביע דעה אם כדאי לצרוך מזון אורגני או מזון רגיל, ולנמק דעה זו. לדעתי, כדאי לצרוך מזון אורגני מפני שהתנאים שבהם מגדלים מזון כזה ידידותיים מאוד לסביבה, ומאפשרים איזון בין הצרכים של בני האדם ובין הגנה על הסביבה. מוצרים אורגניים הם בפיקוח ואינם מסוכנים לאדם, ועל כן אני הייתי מעודד אנשים לצרוך מזון אורגני גם בגלל הצורך להגן על הסביבה וגם כדי להזיל את המוצרים האורגניים.
או: לדעתי, אין הבדל גדול בין מוצרים אורגניים ובין מוצרים שאינם אורגניים. מבחינתי הם לא יותר ממוצרים ממותגים, ויש הטוענים שהם אף מסוכנים לצריכה. אינני מכיר אנשים שסבלו בחייהם מפני שלא צרכו מוצרים אורגניים. על כן אני אמשך לצרוך מוצרים רגילים. אינני סבור שצריך לבזבז כסף על מוצרים רק מפני שהם קרויים "אורגניים".
10. — מותאמת להגנה על הסביבה
11. יש להסביר מהו הקשר בין מחזור חומרי בנייה ובין תפיסת עולם אורגנית. על פי תפיסת העולם האורגנית, צריך להימנע ככל האפשר מפגיעה במשאבי הטבע ובסביבה, ומחזור חומרי בנייה מתאים לתפיסת עולם זו מפני שהוא מונע פגיעה בסביבה באמצעות שימוש חוזר בחומרים.
12. יש להשיב מהי תפיסת העולם המשותפת לכותבים של המאמר ושל הקטע הקצר. גם כותבי המאמר וגם כותבי הקטע הקצר סבורים שצריך לאזן בין חיי האדם ובין השמירה על הסביבה.
13. **הבעה**
יש לכתוב חיבור על אחד מן הנושאים 1-2.
בדיקת החיבור תיעשה על פי אמות המידה לבדיקת חיבור.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים, מותאם, מועד חורף מאוחר תשפ"א, 2021, מס' 015341

פרק שני: דקדוק (20 נקודות)

יש לענות על כל השאלות 14-18, ולבחור אחת מן השאלות 19-20.

חלק א — הפועל ושם העצם (9 נקודות)

שאלה 14 (6 נקודות)

- א. (1) השורש: מ-ל-א
(2) למלא
- ב. (1) השורש: ז-ו-ן
(2) מזון
- ג. (1) השורש: י-צ-ר
(2) מייצרות

שאלה 15 (נקודה אחת)

— תו תקן

שאלה 16 (2 נקודות)

- א. עלויות ייצור
ב. שיקוליו

חלק ב — תקינות ושם המספר (5 נקודות)

שאלה 17 (3 נקודות)

- (1) גורמים
(2) צומחים
(3) אבקר

שאלה 18 (2 נקודות)

- א. עשרים וחמש
ב. ארבעה

חלק ג — תחביר (6 נקודות)

יש לענות על אחת מן השאלות 19-20.

שאלה 19

- א. למרות זאת
ב. — ההתנגדות לשימוש בחומרי הדברה בגידולים חקלאיים לא גרמה להפסקת השימוש בהם.
ג. לוואי
ד. בארצות הברית התעוררה מחאה בשל השימוש בחומרי הדברה.

שאלה 20

- א. מחובר
ב. סיבתיות
ג. על פי מומחית בתחום המזון האורגני, ירקות אורגניים בטוחים מבחינה בריאותית, מפני שהם גדלים בתנאי בקרה ופיקוח.
ד. נושא

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים, מותאם, מועד חורף מאוחר תשפ"א, 2021, מס' 015341

פרק שלישי: תנ"ך או שירה (20 נקודות)

על הנבחן לבחור: שאלה 21 (תנ"ך) או שאלה 22 (שירה) או שאלה 23 (שירה).

חלק א – תנ"ך

שאלה 21

- א.** (1) יש לתאר כיצד באה לידי ביטוי סערת הרגשות של יוסף על פי הפסוקים הנתונים. ברגע ההתוודעות אל אָחיו יוסף מבקש מן המשרתים ומן העובדים האחרים בביתו לצאת. הוא נרגש ובוכה.
- (2) יש לתאר ולהסביר את תגובת האחים על דברי יוסף על פי הפסוקים הנתונים. תחילה האחים של יוסף לא מבינים ולא יודעים שהוא מתכוון להתוודע אליהם. הוא גורם להם לחשוש שהוא רוצה ברעתם, לכן הם מתרחקים ממנו. כאשר הוא מזדהה לפנייהם ואומר להם כי הוא יוסף אחיהם, הבהלה בקרבם גדולה מאוד. הם לא יודעים שהוא רוצה רק לשוחח איתם, הם חושבים שהוא מאשים אותם במכירתו למצרים, ודבר זה גורם להם לחוסר ודאות.
- ב.** (1) יש לצטט מפסוק ז' את המילים המעידות כי זו הייתה התוכנית של אלוהים. "וישלחני אלהים לפניכם".
- (2) יש לפרט, לפי פסוקים ז'-י"א, את התוכנית של אלוהים, ולהסביר כיצד משפחתו של יוסף תינצל בזכות תוכנית זו. בפסוקים ז'-י"א נחשפת התוכנית של אלוהים להצלת בני משפחתו של יוסף: אלוהים גרם לאחים של יוסף למכור את יוסף למצרים, כדי שיוסף יעשה למושל מצרים וכך יוכל להביא את משפחתו לארץ זו ולהצילה מרעב, ואחר כך יאפשר להם לפרות ולרבות ולהיות "פְּלִטָה גדולה", כלומר עם גדול.
- ג.** יש להביע דעה אם ההחלטה של יוסף להתוודע לאָחיו רק כשחזרו למצרים ולא להתוודע אליהם כבר בפעם הראשונה שפגש אותם הייתה החלטה נכונה, ולנמק אותה. לדעתך, יוסף היה צריך לנהוג בדיוק בדרך שנהג מפני שאחיו אינם אחראיים, והם היו צריכים טלטלה כדי לאחד אותם ולהיות ערבים זה לזה. בדרך שיוסף נהג באחיו הוא גם דחה את ההתמודדות שלו עם העניין הרגשי, שהתפרץ כשסיפר להם מי הוא. **או:** לדעתך, יוסף טעה שהתנכר כך לאחיו. הוא היה צריך לספר לאחיו מי הוא כבר בפגישה הראשונה שבה זיהה אותם, וכך היה חוסך זמן וכאב גם ממנו וגם מהם, והיה גורם לירידה מהירה יותר של אביו למצרים.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים, מותאם, מועד חורף מאוחר תשפ"א, 2021, מס' 015341

חלק ב – שירה

יש לענות על אחת מן השאלות 22-23.

שאלה 22

בעת חשק יעירני / יצחק אבן כלפון

א. יש להשיב כיצד הדובר בשיר מתאר את עצמו, ומהי הסיטואציה המתוארת בשיר. הדובר בשיר מספר על עצמו ועל מעשיו, כאשר האהבה (או החשק או האהבתו, גם אם אינה מודעת לאהבתו אליה) מעוררת אותו. תיאור הדמות – האני־השר מתאר את עצמו במילים "אדלג כאִיל", כלומר נלהב ומהיר כאייל, אולם כשהוא מגיע וחווה במשפחתה של מושא אהבתו, הוא סב לאחור בבושת פנים ובפחד. הסיטואציה המתוארת בשיר היא של חולשת הדובר־השר מול משפחת החשוקה – מושא האהבה שלו, ואולי הוא אף האהוב־ארוס שלה.

ב. יש להשיב מהי הסוגה של השיר, ומדוע השיר ייחודי בסוגה זו. סוגת השיר היא "שירי חשק" / "שירי אהבה". זהו השיר הראשון שכתב המשורר בסוגה זו, ואז עדיין לא היו מוסכמות בנוגע למבנה ולתוכן של שירי הסוגה. השיר הוא היתולי, והדובר־השר צוחק בו על עצמו.

ג. יש להדגים ולהסביר שניים מן האמצעים האומנותיים: דימוי, מטפורה, שיבוץ. **דימוי, מטפורה, שיבוץ:** דימוי – אדלג כאִיל: אהיה מהיר וקל רגליים; דימוי – "כָּלֵב אִשָּׁה מִשְׁכַּלֶּת יַחֲדָה": כמו כאבה של אם ששכלה את בנה היחיד. מטפורה (האנשה) – "חשק יעירני": החשק מעורר את הדובר לפעולה. שיבוץ שונה הוראה – "בית והון נחלת אבות ומה' אישה משכלת" (משלי י"ט, י"ד) – על פי פסוק זה, יש דברים שעוברים בירושה, אולם אדם אינו מקבל כלה בירושה ואינו בוחר בה בעצמו, כלה היא מן האל.

שאלה 23

יפה תיפה / רבי יהודה הלוי

א. יש להשיב מהי הסוגה של השיר, ומדוע השיר ייחודי בסוגה זו. סוגת השיר היא "שירי חתונה". זוהי סוגה ייחודית ליהודה הלוי. הסוגה מערבת חשק ושבח: אין בשיר גנאי, אף כי החשוקה (אהובה) מתנהגת באכזריות כלפי החושק, והיא מתוארת ביופייה בלבד. דמות החושק המעמיד פנים שהוא אומלל חסרה בשיר.

ב. (1) יש לפרש את הבית הראשון בשיר. בחורה (יִפָּה) שמתקשטת (תִּיפָה) בתכשיטים (שהרוניה) והשרשרת (או תכשיט לצוואר) זוהרת על צווארה. (2) יש לפרט את שלבי התהליך שבשיר. בשיר מתואר תהליך התייפות הכלה לחתונתה: עטיית תכשיטים, הזלפת בשמים, מחול הבנות סביב הכלה, איפור הכלה והחופה עם השקיעה (ההינומה).

ג. יש להשיב מה מסמלים הצבעים בשיר, וכן לבחור מן השיר בשתי מטפורות, ולהסביר אותן. – בשיר יש צבעים ("יפו אדמדמי מאוריה / תחת ירקרקי ענניה") הצבע האדום מסמל את לחייה האדומות של הכלה, והצבע הירוק מסמל את עיניה הירוקות. – מטפורה: הדסים – הבחורות היפות הסובבות את הכלה מזכירות למשורר הדסים; העפעפיים הבוכיים מזכירים למשורר עננים כי גם הם מקור לנוזל (דמעות); הכלה מזכירה למשורר את החמה ביופייה ובאורה; עבות – ההינומה של הכלה.